

țară. A mai trăit câțiva ani în familie, și-a pus copiii în rânduială, iar în anul 1890 s-a retras ca pelerin spre mănăstirile Moldovei.

După ce se încchină la toate sfintele lăcașuri, Moșul Gheorghe Lazăr se stabilește definitiv în orașul Piatra Neamț și se nevoiesește ca un adevărat sihastru în clopotnița lui Ștefan cel Mare din mijlocul orașului timp de 26 de ani, până la obștescul său sfârșit. Aici se ostenea singur, în post și rugăciune, vară și iarnă, fără foc, fără pat, fără două haine, fără încălțăminte în picioare, trăind din darul lui Dumnezeu și din mila oamenilor.

Astfel, bineplăcând lui Dumnezeu și cunoscându-și sfârșitul, s-a săvârșit cu pace în chilia lui, la 15 august, 1916, și a fost înmormântat în cimitirul orașului. În vara anului 1934, osemintele sale au fost aşezate în gropnița Mănăstirii Văratec.

Arhimandrit Ioanichie Bălan
Mănăstirea Sihăstria

Buna Vestire
25 martie 2001

MOŞUL GHEORGHE LAZĂR (1846-1916)

„Moșul Gheorghe de la Piatra Neamț”, cum îl știa bătrâni din partea locului, era cunoscut de multă lume atât din părțile Neamțului – unde a trăit ultima parte a vieții sale –, cât și de numeroși oameni iubitori de Hristos din țară, preoți, călugări, episcopi, duhovnici, bătrâni și copii, cerșetori, văduve. Ba îl cunoșteau și vorbeau ca de un adevărat cuvios al zilelor noastre nu puțini străini de la Sfințele Locuri, arhierei, stareți, pustnici din Muntele Athos. Toți îl respectau, îl cunoșteau ca pe un mare nevoitor, îi cereau sfat duhovnicesc, îi ieșeau înainte, îl petreceau pe cale și se minunau de nevoințele lui, căci prin viața sa, asemenea cuvișilor de demult, uimea pe toți contemporanii săi.

Cine a fost aşadar „Moșul Gheorghe”? Unde s-a născut? În ce parte s-a săvârșit? Și care au fost faptele sale cele mai minunate, care au îndemnat pe credincioși să-l socotească în rândul sfinților? Iată câteva întrebări puse de numeroșii fii ai Bisericii noastre românești la care mă voi strădui să dau răspuns, cu ajutorul Domnului nostru Iisus Hristos.

De la început este necesară o mărturisire. Moșul Gheorghe este considerat de popor ca un adevărat sfânt al secolului nostru. Prin viața lui a răscosit inimile multora. Biserica noastră

l-ar putea canoniza în orice moment și l-ar putea trece în rândul sfintilor naționali. De aceea ne luăm obligația de a fi cât mai compleți

în expunerea datelor, pentru a înlătura orice urmă de exagerare și neadevăr.

Moșul Gheorghe Lazăr s-a născut în comuna Șugag, județul Alba (fostul județ Sebeș-

Alba) în anul 1846. El mai avea încă doi frați: Andrei și Nicolae. Tatăl său era destul de sărac. Un țăran credincios, care se îndeletnicea mai ales cu creșterea vitelor. De altfel, toți lucrătorii satului, situat la poalele muntelui Sebeș, erau foarte credincioși și aveau o singură ocupație: păstoritul.

Încă din fragedă vârstă s-a dovedit a fi un copil ales de Dumnezeu, smerit, tăcut, iubitor de liniște și de biserică. Iubea mai ales să fie singur. Să se roage în biserică satului noaptea, să facă multe metanii, să citească la psaltire. Uneori se ascundea în grădină sau în pădure și acolo se ruga mult cu mâinile ridicate la cer. Mânca foarte puțin și mai mult de post.

În anul 1870, la 24 mai, s-a căsătorit cu o Tânără tot așa credincioasă – Pelaghia Todescu¹ – dar n-au făcut nuntă ca de obicei, cu muzică, joc și veselie, ci o nuntă modestă, creștinească. Una din fiicele sale, mătușa Marta, ne povestea un lucru minunat, auzit din gura mamei sale:

– A doua zi după nuntă – spunea bătrâna – tata a dispărut din casă. Nu era nicăieri. Mama și rudele l-au căutat peste tot. Tata lipsea de câteva ore. Numai în grădină nu l-au căutat. Când s-au dus unii în fundul grădinii, l-au găsit

¹ În evidența stării civile de la comuna Șugag se specifică că ambii soți la căsătorie aveau 28 de ani fiecare. Dacă acesta este adevărul, atunci Moșul Gheorghe s-a născut în anul 1842.

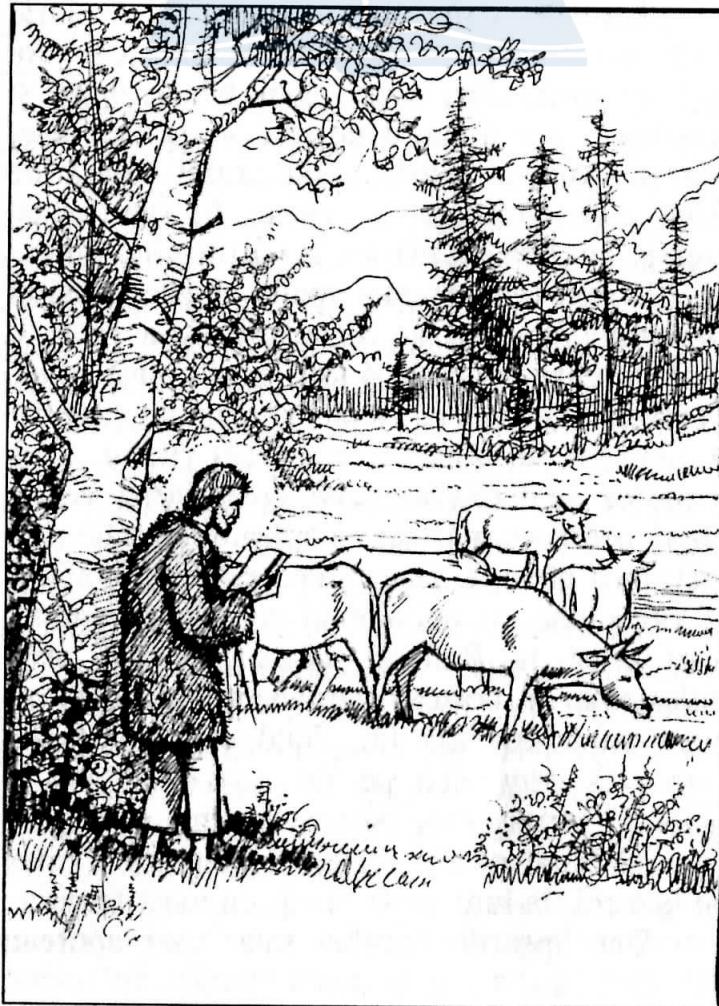
la rugăciune. Stătea nemîșcat în genunchi cu fața și mâinile întinse către cer. Toți s-au uimit. Nimici nu îndrăznea să-l deranjeze. Iar el, când a observat că l-au văzut oamenii, și-a lăsat mâinile în jos și s-a dus în casă.

Această căsnicie binecuvântată a durat doar treisprezece – paisprezece ani. Cei doi soți au avut cinci copii. Doi băieți: Ioan și Vasile – care a murit de mic –, și trei fete: Maria, Ana și Marta. Toți copiii, afară de Ana, s-au căsătorit la vreme, în satul natal Șugag. Iar Ana s-a căsătorit în părțile Giurgiului.

Dornic de cât mai multă liniște, Tânărul Gheorghe, ca om al rugăciunii, și-a făcut o casă în afara de sat la 4 km, spre munte, unde își avea și pășunea. Acolo și-a mutat familia. Acolo se îndeletnicea cu creșterea vitelor. Ziua le păștea, le ducea la munte, cosea iarbă, aduna fânul pentru iarnă. Iar noaptea se retrăgea în marginea pădurii, făcea sute de metanii, stătea la rugăciune cu mâinile în sus multă vreme, apoi citea la Psaltire, dădea din cât avea milostenie și postează permanent. Psaltirea se citea zilnic în casa lui, fiind cea mai iubită carte. O deprindea pe de rost, ținând-o la piept. O purta zilnic cu sine pe cale. O repeta în taină când păzea vitele, iar noaptea o citea cu lacrimi, la lumină de opaiț, cu toată familia.

Dar lipsurile familiei sale, care sporeau din an în an, nu și le putea acoperi cu micile

venituri din gospodărie. De aceea, a început să se îndeletnicească cu negoțul de vite. Însă Moșul Gheorghe nu era îndemnatec la negosorie, care de obicei este însoțită de zgârcenie, minciună și iubire de argint. El cumpăra scump

și vindea ieftin. Dădea cât i se cerea și vindea pe cât i se oferea. Iar dacă întâlnea vreo văduvă sau vreun om scăpatat, îi dădea via sau oaia milostenie cu toată bucuria inimii. Astfel, îi mergea tot mai rău în gospodărie. Datoriile creșteau, datornicii îi cereau mereu banii, casa și copiii rămâneau tot mai lipsiți. El însă nu se tulbura, nici nu se îngrijea prea mult pentru ziua de mâine. În zadar îl ocărau soția și rudele, căci bunul nevoitor le răspundeau cu credință:

– Nu vă tulburați, are grija Dumnezeu să ne hrănească, numai să ne rugăm permanent și să facem voia Lui.

De aceea niciodată nu se jelua cuiva, nu se întrista pentru lipsă, nu-și împuțina milostenia și rugăciunea, nici nu cârtea vreodată împotriva lui Dumnezeu sau a celor apropiati. Și era totdeauna în pace, cu fața senină, cu ochii limpezi ca cerul, cu zâmbetul pe buze, cu graiul rar și foarte bland, cu mersul încet. La biserică era nelipsit. Mai ales noaptea îi plăcea să se roage, când nu-l vedea nimeni. Numai preotul din Șugag știa taina sa.

La îndemnul soției a făcut și un împrumut la bancă pentru achitarea datoriilor mai vechi. Dar cu toate acestea nevoie și datoriile creșteau pe măsură ce creșteau și dobânzile. Cele câteva vite mari și oi nu-i ajungeau să se achite la bancă.